

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**
 Γ. Γ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ-Γ.Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
 ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
 ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

Αθήνα, 06/09/2010

Αριθ. Πρωτ.: Β13-689

Ταχ. Δ/ση : Πλ. Κάνιγγος
 Ταχ. Κώδικας : 101 81
 Πληροφορίες : Κων/να Παπακώστα
 ΤΗΛ. : 210 3837150
 Email: gemporiou@gge.gr
 FAX : 210 3837843

ΠΡΟΣ :
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων (2)

ΚΟΙΝ.:
 -Υπουργείο
 1. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.
 Γρ. κας Υπουργού
 -Βουλευτή κ.
 1. Γ. Ανατολάκη.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Ερώτηση του Βουλευτή κ. Γ. Ανατολάκη.

Σχετ.: Ερώτηση 122/21-07-2010.

Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Γ. Ανατολάκης, με θέμα : **«Με αδικαιολόγητο καπέλο 45% πωλείται το ελαιόλαδο στα σούπερ μάρκετ»** και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα σε αυτή εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Γ.Γ. Εμπορίου - Γ.Γ. Καταναλωτή του Υπ.ΟΙ.Α.Ν., σας γνωστοποιούμε τα ακόλουθα:

Από αγορανομικής πλευράς, από το 1992 και μετά, δυνάμει της Α.Δ. 16/92, οι τιμές πώλησης, στο σύνολο σχεδόν των τροφίμων και ποτών, διαμορφώνονται ελεύθερα, με βάση την προσφορά, τη ζήτηση και τους κανόνες ελεύθερου ανταγωνισμού, σε όλα τα στάδια εμπορίας τους (βιομηχανία, βιοτεχνία, εισαγωγέας, χονδρέμπορος, λιανοπωλητής), με μόνη εξαίρεση τα οπωρολαχανικά και τις παιδικές τροφές, των οποίων οι τιμές τελούν ακόμα υπό το καθεστώς των ελεγχόμενων ειδών.

Ο παραγωγός αγροτικών προϊόντων, επομένως, διαπραγματεύεται με το εμπόριο ελεύθερα την τιμή διάθεσης των ειδών, προς επίτευξη της ικανοποιητικής γι' αυτόν τιμής, συνεκτιμώμενων προς τούτο και των βασικών συνθηκών που κρατούν κάθε φορά στην αγορά (προσφορά-ζήτηση-ανταγωνισμός).

Το γεγονός βέβαια ότι οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα δεν σημαίνει ότι δεν υφίσταται μηχανισμός ελέγχου αυτών.

Κατ' αρχάς, σε ισχύ ευρίσκεται το αυστηρό νομικό πλαίσιο του Ν. 703/77 «Περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, που θεσπίζει κανόνες περί τη λειτουργία της αγοράς μέσα από υγιείς συνθήκες ανταγωνισμού και προβλέπει κυρώσεις για τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν συμπεριφορές και πρακτικές που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό (εναρμονισμένες πρακτικές, κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης κλπ), εφαρμόζεται δε από την αρμόδια Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Επιπλέον, από την 18/06/2008 ισχύει ο Ν. 3668/08 «Αναθεώρηση των διατάξεων περί κυρώσεων του Ν.Δ. 136/1946 «Περί Αγορανομικού Κώδικα και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με τον οποίο, αφενός ορισμένα βασικά αδικήματα του Αγορανομικού Κώδικα τιμωρούνται επί το αυστηρότερο και, αφετέρου, αποποινικοποιούνται ορισμένα άλλα αδικήματα, με αποτέλεσμα την κατάργηση των προγενέστερων χρονοβόρων ποινικών διαδικασιών και την επίσπευση επιβολής χρηματικών προστίμων.

Ο έλεγχος για την εφαρμογή των διατάξεων του Αγορανομικού Κώδικα και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού ισχυουσών Αγορανομικών Διατάξεων, εντάσσεται στα ημερήσια καθήκοντα των Αρχών που ασκούν αγορανομικούς ελέγχους και όπου διαπιστώνονται παραβάσεις κινούνται οι διαδικασίες εφαρμογής των νομίμων κατά των παραβατών.

Επιπρόσθετα προς το ήδη υπάρχον νομικό πλαίσιο ελέγχου, η Κυβέρνησή μας προωθεί μία σειρά νομοθετικών παρεμβάσεων που στόχο έχουν να ελέγξουν δύο βασικούς παράγοντες αύξησης των τιμών σε όλα τα είδη, συμπεριλαμβανομένου του ελαιόλαδου: την κατά κόρον χρήση προωθητικών ενεργειών αφενός, και τις συμφωνίες εμπορικής συνεργασίας μεταξύ παραγωγών και λιανεμπόρων αφετέρου.

Όπως έχει ήδη παρατηρηθεί, οι προωθητικές ενέργειες, που αποτελούν μεν διεθνή πρακτική, στη χώρα μας χρησιμοποιούνται σε υπερβολικό βαθμό και σύμφωνα με επίσημα στοιχεία φτάνουν μεσοσταθμικά σε ποσοστό 33% και σε ορισμένους κλάδους στο 95% του τζίρου των προϊόντων που πωλούνται μέσω αυτών. Βασικές παρενέργειες αυτής της πρακτικής είναι ότι:

- α) Ο καταναλωτής αποπροσανατολίζεται στην προσπάθεια του να διαπιστώσει τη σχέση αξίας προς τιμή.
- β) Οι επιχειρήσεις αποφεύγουν τις πάγιες μειώσεις τιμών στο ράφι, μειώνοντας έτσι τις συνθήκες ανταγωνισμού.
- γ) Αυτές οι πρόσκαιρες μειώσεις τιμών δεν καταγράφονται στο δείκτη τιμών καταναλωτή.

Η Αγορανομική Διάταξη για τις Προωθητικές ενέργειες, που υπεγράφη λίγες ημέρες πριν τις εκλογές, έθετε αυστηρότατους φραγμούς στις μεθόδους προωθητικών ενεργειών, περιορίζοντας τις σε πέντε τύπους. Επιπλέον επέβαλε συγκεκριμένο τύπο σήμανσης των προωθητικών ενεργειών στο χώρο της λιανικής πώλησης. Πλην όμως, η Αγορανομική Διάταξη δεν εφαρμόστηκε, όπως διαπιστώσαμε από ελέγχους, αντιθέτως υπήρχε σειρά αιτημάτων τόσο από τη βιομηχανία όσο και το λιανεμπόριο για τροποποίησή της. Ξεκινήσαμε συνεπώς διάλογο με τους φορείς των κλάδων, ζητώντας τις δικές τους προτάσεις, και λάβαμε απαντήσεις τόσο από φορείς της Βιομηχανίας-Λιανεμπορίου όσο και από τις Ενώσεις Καταναλωτών.

Η Κυβέρνησή μας, στις σημερινές κρίσιμες συνθήκες στις οποίες βρίσκεται ο Έλληνας καταναλωτής, έθεσε σαν βάση διαλόγου τις εξής αρχές:

1. Απόλυτη γνώση του οφέλους της κάθε προωθητικής ενέργειας στον καταναλωτή.
2. Διαφάνεια στους όρους των προωθητικών ενεργειών.
3. Απλοποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου.
4. Οι ονομαστικές τιμές στο ράφι να τείνουν στο επίπεδο των πραγματικών τιμών που αγοράζει ένας καταναλωτής τα προϊόντα (every day low price).

Ως αποτέλεσμα αυτού του διαλόγου προέκυψε ένα σχέδιο Αγορανομικής Διάταξης που τη θέσαμε σε διαβούλευση και η οποία πρωτίστως:

- ο Απλοποιεί το ρυθμιστικό πλαίσιο.
- ο Κάνει σαφές το όφελος του καταναλωτή από τις προωθητικές ενέργειες.
- ο Θέτει χρονικό όριο στην ισχύ των προωθητικών ώστε να αποκλείονται παραπλανητικές «Μόνιμες προωθητικές ενέργειες».
- ο Δημιουργεί διαφάνεια δίνοντας τη δυνατότητα στον καταναλωτή να γίνεται γνώστης, του οφέλους που θα αποκόμιζε από κάθε προωθητική ενέργεια.

Όλες οι καταναλωτικές οργανώσεις έχουν ζητήσει και υποστηρίξει τις συγκεκριμένες παρεμβάσεις. Την αναγκαιότητα διαφάνειας και περιορισμού της έκτασης των προωθητικών ενεργειών επιβεβαιώνουν και οι εκπρόσωποι των βιομηχανιών, με τους οποίους συναντήθηκε το επιτελείο του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας τις τελευταίες εβδομάδες καθώς και η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου.

Όσον αφορά στις συμφωνίες εμπορικής συνεργασίας μεταξύ παραγωγών/προμηθευτών και λιανεμπόρων, έχει παρατηρηθεί ότι συχνά αυτές καταλήγουν στην εκχώρηση υψηλών εκπτώσεων προς τους λιανέμπορους λόγω παροχής από αυτούς υπηρεσιών ανάδειξης και προώθησης των προϊόντων, οι οποίες δεν μετακυλούνται στην τιμή λιανικής την οποία πληρώνει ο καταναλωτής.

Έχοντας επίγνωση των δυσμενών για τον καταναλωτή, αλλά συχνά και για τον παραγωγό/προμηθευτή, συνεπειών αυτής της πρακτικής, η Κυβέρνησή μας μελετά ήδη σχέδιο αναθεώρησης της οικείας Αγορανομικής Διάταξης με στόχο να οριοθετήσει και να ελέγξει τις συμφωνίες εμπορικής συνεργασίας. Κεντρικός άξονας της προβληματικής μας είναι ο περιορισμός των εικονικών συμφωνιών που εξασφαλίζουν εκπτώσεις στους λιανέμπορους, χωρίς την παροχή αντίστοιχων υπηρεσιών εκ μέρους τους, καθώς και ο εξορθολογισμός του ποσοστού των χορηγούμενων εκπτώσεων, ώστε να διασφαλιστεί τελικώς χαμηλότερη τιμή για τον καταναλωτή.

Η οικεία τροποποίηση θα ολοκληρωθεί μετά και από συνομιλίες με τους εμπλεκόμενους κλάδους των παραγωγών/προμηθευτών και λιανεμπόρων, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή συναίνεση.

Ωστόσο, οι παραπάνω νομοθετικές παρεμβάσεις και διαδικασίες ελέγχου δεν θα έχουν τα βέλτιστα αποτελέσματα παρά μόνο με την ενεργή σύμπραξη του Έλληνα καταναλωτή, η οποία είναι καθοριστική για την αποτελεσματική λειτουργία του ανταγωνισμού. Για την προστασία και τη διασφάλιση των οικονομικών του συμφερόντων ο καταναλωτής θα πρέπει να προβαίνει σε έρευνα αγοράς προκειμένου να επιλέξει τα προϊόντα της αρεσκείας του στις πιο συμφέρουσες για αυτόν τιμές.

Τέλος, όσον αφορά στα πιθανά ζητήματα εφαρμογής δικαίου ανταγωνισμού, εφόσον από τους ελέγχους των αρμόδιων υπηρεσιών και τη μελέτη της αγοράς προκύψουν στοιχεία για πρακτικές αντίθετες στην αντιμονοπωλιακή νομοθεσία, θα παραπεμφθεί η υπόθεση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, μόνη αρμόδια για να αποφανθεί επί παρόμοιων ζητημάτων.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΛΟΥΚΑ Τ. ΚΑΤΣΕΛΗ

Ε. Δ.

-Γραφείο κας Υπουργού

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ

ΚΩΝ/ΝΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ